

kan falde mig ind, at ville indlade mig paa de stærke Betegnelser, der ere komne frem fra den ærede Ordførers Side imod den ærede Kultusminister, fordi han har fremlagt et Lovforslag, med Hensyn til hvilket han efter Ordførers Formening maatte have den Overbevisning, at der ikke kunde være Tale om at faae det til at passere i dette Thing; dette lader jeg ligge, fordi det ikke vedkommer Rigsdagens og Folkethingets Medlemmer. Derimod vil jeg hævde imod den ærede Ordførers Bemærkninger, at det efter min Mening vilde være en Uret imod Folkethinget, om Fremlæggelsen af et Lovforslag til Overveielse og Behandling her alene skulde bedømmes efter, hvorvidt der maatte i Folkethinget var et Par flere Medlemmer, der havde en anden Anskuelse end den, hvorfra Regjeringen gik ud. Jeg mener, at man maa hævde, at Lovforslag ikke her fremlægges efter den Mening, man maa tro gjore sig gjældende hos et Overtal af Medlemmer, især naar dette Overtal kun er særdeles ringe; det kan ikke uden videre forpligte os Andre, som ikke høre til Overtallet. Vi kunde ikke være tilfredse med, at der kun forelægdes Lovforslag, som betraadte den Bei, der formodedes at være den, som det ikke store Overtal maatte ville gaa; deri vilde ligge en bestemt Uret. Det er en Feil at gaa ud fra, at de Lovforslag, som skulle forelægges her, kun skulle rette sig efter dette Overtals Mening, saaledes at man ikke blot skulde overse det Mindretal, som findes her, men at det ogsaa skulde indvirke paa Lovforslagenes fremtidige Behandling, at der maatte her i Folkethinget var et Par Medlemmer mere, som vare stemte for den Anskuelse, som laa til Grund for den af Regjeringen — jeg vil sige nødvendigt — fulgte Bei. Den ærede Ordfører har imidlertid i Forbindelse med disse hans, som det forekommer mig, overdrevent varme Udtryk gjort gjældende, at det dog maa være klart for Alle, at et Lovforslag som det, der er forelagt af Regjeringen, ikke kan gaa igjennem, fordi man saa ofte ved Behandlingen af Lovforslag, som i det Væsentligste stemte med det foreliggende Regjeringsforslag har viist, at man ikke vilde gaa ind derpaa. Men, mine Herrer, ere ikke disse Ord akkurat de samme, som vi have hørt for ikke saa Længde siden ogsaa her i Thinget? Er der ikke stadig blevet sagt, ligesom den ærede Ordfører nu sagde: Nu have vi gjort det klart for Folket, hvad Meningen er med Forandringen i Præsternes Lønningsmaade. Det er en Sag af stor Vigtighed, men vi kunne ikke komme ind paa at ordne den paa anden Maade end netop ved, at de skulle lønnes med Penge. Er det ikke de samme Udbrud af Harm over, at man ikke vil følge den samme Bei? Er det ikke den samme Gjentagelse af Paastanden om, at man nu har viist Folket, at man netop vil faae denne Forandring? Vil man da negte, at ogsaa vi, der ikke dele Flertallets Mening, kunne være gjennemtvængte af Ønsket om,

at en saadan Forandring maa finde Sted? Jeg tør sige for mit Vedkommende, ligesom jeg er overbevist om, at jeg ogsaa tør sige det for andre Medlemmers, at vi finde, der er en høj Grad af paatværgende Nødvendighed for at faae denne Sag ordnet. Jeg skal imidlertid ikke indlade mig paa at fremhæve de Hensyn, der for mig bidrage til at gjøre dette i saa høj Grad ønskeligt og nødvendigt, thi hele dette Spørgsmaal er jo saa idelig og idelig behandlet. Det er behandlet til en saadan Detail, at der næsten ikke er et Punkt, hvor dybt det end kunde trænge sig ind i Vedkommendes private Forhold, uden at det er blevet fremdraget som et vigtigt Moment for at gjøre Forandringen, og dog vil man blive ved at sige: Alle I, som ikke ville have, at Præsterne skulle lønnes med Penge, Alle I, som ville, at ialtsald noget af Tienden skal anvendes til at lønne Præsterne med, have ikke noget alvorligt Ønske om, at Forandringen skal gaa for sig! Jeg skal ikke spille et Ord videre paa dette Punkt, thi jeg tror, at Enhver, der ikke vil se derpaa med fuldstændig hildet Blik, maa erkjende, at Ønsket fra den ene Side kan være ligesaa varmt som fra den anden Side, om man end ikke netop vil gaa ind paa Forholdet med Hensyn til Pengeløn. I Sammenhæng dermed yttrede den ærede Ordfører, at man netop altid havde viist, at man fra Flertallets Side ikke vilde gaa ind paa nogen Anvendelse af Tienden til Lønning for Præsterne. Ja, man har ganske viist altid sagt dette, men lag Mærke til, mine Herrer, at denne Tale allerede lød længe før 1871. Nagtet imidlertid Klagen af disse Ord havde gjenlydt til alle Sider ud over Landet, forandrede man dog her i Folkethinget sine Anskuelser, idet man den 27de Marts 1871 netop gik over til at følge det Grundlag, der senere har været Grundlaget for Regjeringens Forslag. Hvorledes kan man ved Behandlingen af dette Lovforslag gjøre gjældende, at Regjeringen maa vide, at Flertallet ikke vil indlade sig paa Andet end Pengeløn, naar Regjeringen maa sige sig selv: Vi have dog set, at man kan forlade dette, og hvad skal da bevæge til at tro, at man nu 3 a 4 Aar senere saa ubetinget skulde fastholde Formeningen om, at Lønningen skal finde Sted i Penge, at man ikke skulde drifte sig til at fremlægge et Lovforslag, som er bygget paa det Grundlag, Folkethinget selv, efterat det Lovforslag, der dengang var fremlagt, var vendt tilbage dertil, vedtog med Flertal, saaledes at man forkastede Pengeløn som det Grundlag, der nødvendig skulde finde Sted? Jeg tror, at disse Ord ere nok for at vise, ikke noget Standpunkt fra Regjeringens Side, som det ikke vedkommer mig at hævde, men derimod et Standpunkt, som fyldestgjør det Krav, enhver Rigsdagsmand kan have paa, at Lovforslagene forelægges os saaledes, som det anses for at være i sig selv rigtigt og gavnligt for Landet, uden at der tages Hensyn til den Mening, som maatte gjøre sig gjældende